

[Wihjelm]

ges op med endnu mere vidtgående indgreb. Enten måtte socialdemokratiet skaffe sig et bedre alibi for SV-samarbejdet, eller også måtte det komme til et brud i et eller andet omfang med venstre eller med LO-toppen. Meget tyder på, at socialdemokratiet med valget søgte at skaffe sig et bedre alibi for et fortsat samarbejde til højre. Den hurtige genetablering af firkløveret og især valgets resultat kom imidlertid på tværs.

Valget blev ikke den styrkelse af højrepartierne, som er set ved de seneste valg i nabolandene. Det skal endnu en gang konstateres, at venstrefløjspartierne samlet havde en fremgang, som endda var klart større end socialdemokratiets, og at dette var særlig markant i de mest udprægede arbejderkredse, hvor socialdemokratiet overalt gik tilbage. Alene den udemokratiske spærregulering har forhindret, at denne fremgang afspejles i mandattallene, og jeg skal igen beklage, at spærreguleringen medførte, at DKP helt mistede sin repræsentation. På forskellige især sociale områder er DKP et progressivt parti.

Det siger sig selv, at VS er modstander af og vil advare mod og på enhver måde bekæmpe en sådan forhøjelse af spærregrænsen, som konservative kræfter i forskellig forklædning har agiteret for på det sidste. Spærregrænser er selvforstærkende. De lukker af for artikuleret fornyelse. De virker konserverende. Den ideelle funktion, som nogle måske vil tillægge dem, nemlig at sikre mod spontaneistiske bevægelser bygget på enkeltpersoners demagogiske evner, har spærregrænserne overhovedet ikke. Det blev endegyldigt bevist ved 1973-valget.

Det politiske resultat af valget den 23. oktober er mere speget, end mandatforskydningerne alene fremviser. Nok blev det ikke en styrkelse af højrepartierne, men det skal bl. a. vurderes på baggrund af, dels at vi herhjemme oplevede højrebølgen før vore nabolande, dels at højredrejningen er foregået inden for partierne, ikke mindst inden for socialdemokratiet.

Socialdemokratiets valgresultat giver heller ikke noget præcist fingerpeg om vælgernes politiske hensigter. På den ene side byggede socialdemokratiets kampagne, især kampagnen i massemedierne, meget ensidigt på statsministerens person, og her blev der talt til selvpinertendenserne. Det var blod, sved og tårer, større byrder, tilbageholdenhed, bedre

vilkår for erhvervslivet og ingen løfter af nogen art. Det var i åbenbar konkurrence om de borgerlige vælgere. I valgkampen på grundplanet derimod var det sjældent at møde en socialdemokrat, som ikke først og fremmest gav løfter om skatte- og boligreform, om beskæftigelse, om byforbedring i stor stil, om bekæmpelse af atomkraft, om øget indsats for alternativ energi, om inddragelse af DUCs merfortjeneste osv.

Lad mig blive lidt ved det sidste. Både skyggeenergiminister Ivar Nørgaard og socialdemokratiets nye politiske ordfører, hr. Ole Espersen, lovede under valgkampen, at der ville blive grebet ind over for DUCs merfortjeneste på olien og gassen, og her var ikke tale om 1984 eller 1985. Der blev udtrykkeligt sagt: en socialdemokratisk regering vil straks efter valget tage initiativ på dette område. Men det er ikke med i redegørelsen. Det er ikke med i kataloget. Hvor er dette valgløfte blevet af?

Der er ting i redegørelsen, som tyder på, at regeringen denne gang i et vist omfang vil søge at krydse sig frem. Der lægges op til småforbedringer vedrørende selskabsskatten, fradragmulighederne, udstykningspekulationen, som man næppe kan vente gennemført ved højrepartiernes hjælp, men hovedlinjen er en anden. Det er en videreførelse og en skærpelse af den hidtidige krisepolitik: nedskæringer, besparelser, lønreduktion, erhvervsstøtte. De forbedringer, der er tale om, og som vi vil støtte, er mikroskopiske i forhold til de forringelser, som er hovedlinjen, og der kan næppe være tvivl om deres funktion. Småforbedringerne skal få den hidtil skrappeste nedskærings- og indkomstpolitik til nemmere at glide ned.

I hele diskussionen om krisepolitikken har der fra første færd været to hovedlinjer samt selvfølgelig nogle, der forvirrede flakser rundt imellem dem. Den ene går ud på, at løsningen består i at sænke lønniveauet, så konkurrenceevnen forbedres, det vil sige at eksportere sig ud af krisen eller at eksportere krisen for den sags skyld. Der kan være nuancer i opfattelsen. Nogle vil helst sænke lønningerne direkte ved løndiktater og indgreb mod dyrtidsreguleringen. Andre vil gøre det mere indirekte, det kan være erhvervsstøtte, importtold, devaluering m. v., men hensigten er fælles: at give danske kapitalister bedre konkurrencevilkår og at lade løn-